

מאמר שנכתב ע"י א' מידידי ע"ד המחשבה

מכיון שבעיקרו נכתב שלא לפורים אלא ללעג על א' מהדורשין במחשבה החיים איתנו שיניתי כמה שינויים קטנים.

א' במגילה "זוור כרפס ותכלת". ולכא' ק' מה ענין חור שהוא מיוצאי מצרים, אצל מגילת אסתר?

וביותר, שהרי כרפס אוכלים בליל הסדר ומה ענינו אצל פורים?

וביותר, דאי בליל הסדר אנו עומדים, א"כ לילה הוא, ולילה פטור מציצית, ואמאי הוזכר כאן התכלת?

והנראה בהקדם דהנה נגאלו ישראל בזכות ליל הסדר, שבו היה צום תענית אסתר. וא"כ בפסח הלכה אסתר אצל המלך. והנה עד אז אמרו ישראל אחות לנו בבית המלך, ומאז ראו שאפסה תקותן ונתפללו, ובזכות זה נושעו. והנה זהו ענינו של חור שהגביה את ידי משה במלחמת עמלק, ואמרו וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה, אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתגברים. ואם לאו, היו נופלין.

והנה התכלת היא סמל הניצחון בעמלק, דכתיב "שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי". והענין, דכתיב 'וראיתם אותו - וזכרתם', דהיינו שהוא ענין פרשת זכור. והוא הענין דחור וליל הסדר דמגילת אסתר וכמשי"נ.

וביותר נראה דהנה כרפס הוא ירק הבא לעורר בלב לשאול (וכמשי"כ במה נשתנה), וא"כ לכך בא כרפס, לעורר מה ענין חור אצל התכלת, וכמשי"נ ודו"ק.

וביותר ביאור נ', דהענין דדוקא חור נבחר ליצג את ענין הביטחון בה' הוא, דהראש הוא מקום ומשכן השכל, ועל כן הרמת הידים למעלה מן הראש [כמו שעשה משה על ידי חור] מבטאת הליכה למעלה מן השכל (דהיינו שאין תחבולות אלא רק ביטחון). והנה ראייה ברורה לזה, כדאמרי אינשי על מי שאין בו שכל "יש לו חור בראש".

והנה התכלת מסמלת את יעקב אבינו, דהתכלת גרה בציצית יחד עם חוטי הלבן, ויעקב נמי אמר "עם לבן גרתי". והגר עם הלבן הוא התכלת.

והנה כתבו חז"ל דעם לבן גרתי - ותרי"ג מצות שמרתי, ומאידך כתיב ששמרו האבות גם מצות דרבנן, וצ"ב מנלן להו הא. ולפי דברינו יבואר דהוא מפסוק זה עצמו וכמשי"נ, דיעקב הוא הגר עם לבן - והיינו תכלת, ותכלת הרי שוכן עם חור, וחור ענינו מחיית עמלק, וזהו ענין פורים, ופורים ענינו "הדר קבלוה מאהבה" וכתבו המפרשים דקאי על התורה שבעל פה - והיינו דרבנן. והנה ששמרו האבות גם מצות דרבנן.

וע"ד המחשבה יש להוסיף ראייה ברורה. דהנה כרפ"ס שורשו הוא 'פֶּרֶף' 'הס'. והנה ברור כדברינו, שהקרעפלאך שאוכלין בפורים ג"כ שורשם הוא 'פֶּרֶף', והיינו שישוד הכרפס הוא פורים. ומכאן שקיימו האבות גם מנהגי ישראל.

וענין עמלק הוא ביתר עומק בענין מה שדרשנו במקום אחר על השורש והנקודה שסיבבה סבה כל מלחמת משה בעמלק (וכמו שכתבתי בספרי), דהנה ודאי אם היו יודעין עמלק כי משה יושב בראש הגבעה היו עושין כל טעדי כדי להזיזו משם, כדי שיהיו נוצחין. וא"כ ודאי כל זמן שהיו ישראל נופלין היו אחדים מהן צועקין למשה "משה!", ומיד כדי שלא ישימו עמלק לבבם למשה היו כל ישראל משתיקין אותם וצועקין "הס!". וא"כ זוהי הנקודה שכל מלחמת עמלק סובבת סביבה. וזהו ענין ה'הס' שב'פֶּרֶף'-'הס'.

וביותר נראה שאם היה משה מתפלל בקול רם היה חור צועק לו "הס!", שלא ישמעוהו עמלק, וכנ"ל. וא"כ 'הס' הוא הנקודה הפנימית של כל הניצחון בעמלק. וראייה ברורה לזה ש'הס' בגימט' "מכה", דהיינו שעל ידו מכין בעמלק, וכהמנהג להכות בהמן.

ועפ"ז נ' דגם משה התפלל ה"ס תפילות, וכמו שביארנו פעם בספרינו ענין מספר ס"ה, שהוא ששים וחמש, ופְּשִׁים הוא אותיות פְּשִׁים (ש' שמאלית) שהוא ענין שמחה, והוא כדברינו דכתיב "שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי". וכבר כתבנו שתכלת הוא ענין הניצחון בעמלק. וראייה ברורה למספר 'ס"ה', שודאי כשעלה מרדכי עם התכלת על הסוס אמר להמן "סה!" (סע!).

והנה אגג נתחפש בכישוף לכבשה, דהיינו קֶבֶשׁ - ס"ה, והיינו שניסה לכבוש את ענין ה'ס"ה'.

והנה המן חיפש עץ גבוה חמישים אמה, והיינו שרצה לבטל ענין י-ה' מ-ס"ה', ולהותירו ס"ה חסר י"ה שהוא נ'. ועי"כ כך רצה לפגום בכח ה'ס"ה' לנצח את עמלק.

וזהו הקשר לתכלת שהוא יעקב, דכתיב "ארמי אובד אבי", ובעומק נראה השורש דפשוט הפסוק הוא 'ארמי אובד אב-ה', דהיינו אובד האב - ע"י - ה'ה"י. והיינו שג"כ לבן ניסה להוריד את ה'ה"י" = י"ה מן ה'ס"ה'.

והנה כנודע מספרי בעל מחשבה, הנקודה שכל העולם סובב סביבה היא המחברת בין השמים לארץ. וא"כ יש לנו לומר דזהו המחבר בין השמים לבין הארץ, דהנה תכלת דומה לרקיע - דהיינו שמים, וכרפס ברכתו בוי"פ האדמה (וביותר למנהג האשכנזים שנוטלין תפוח אדמה), אדמה היינו ארץ. וא"כ חיבור שמים וארץ הוא ה"חור".

ונראה בביאורו, דהנה הסדר הוא חיבור שמים לארץ, ולא חיבור ארץ לשמים, ועל כן הפסוק הוא בבחי' איתחפכא דונהפוך הוא, ולכן יש להבין בעומק הפסוק כך: קודם תכלת - שמים, ואח"כ כרפס - ארץ. והנה אם הפכנו את הפסוק א"כ חור כבר אינו ח' ו' ר', אלא רוח, ר' ו' ח'. ונראה שזהו חיבור שמים וארץ, דבין השמים לארץ ישנו האויר, שהוא הרוח.

וני' דזהו פשט הפסוק 'ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם', דע"י ההפיכה, דהיינו שע"י נודע לנו שיחור' הוא 'רוח' וע"י ידענו המחבר בין השמים לארץ, ע"י ישלטו היהודים המה בשונאיהם, שע"י נוצחין את עמלק, וכמו שיתבאר.

דהנה ענין הרוח הרי איתא להדיא בשטר דחמישים 'כי עוד אאמין באדם, גם ברוחו, רוח עז'. והנה שטר החמישים היינו נ', ורמזו לנו בזה דאת ה-נ' (שכבר ביארנו שהוא 'ס"ה' חסר י"ה) אפשר להעלות לקדושה ע"י הרוח, וכבר נתבאר שרוח הוא חור שענינו הוא ס"ה, א"כ ע"י הרוח אפשר להעלות את ה-נ' ל'ס"ה'. והביאור שע"י חיבור השמים לארץ (שכבר נתבאר שהוא ע"י הרוח) אנו מורידין את קוב"ה לעולם ומוסיפין את ה'י"ה' ל-נ' ונהיה ל'ס"ה'.

והנה ב' פעמים ס"ה הם ק"ל. והנה ראינו ברורה שע"י הרוח משלימין את ה'ס"ה' דכתיב ונטלתני רוחא ושמעית בְּתַרְי ק"ל, וזהו ההסבר למאי דכתיב לפנינו "ברוך כבוד ה' ממקומו", ומקומו הוא הכיסא, ואין הכס שלם עד שימחה שמו של עמלק, וביאר לן הנביא דע"י מה נמחה שמו של עמלק - ע"י "בְּתַרְי" - תרי הוא שניים - דהיינו ב' פעמים ס"ה, והיינו בְּתַרְי ק"ל - בתרי פעמים ס"ה נהיה ה'ס"ה' ק"ל.

והא דאיצטריך תרי ס"ה ולא רק ס"ה אחד הטעם הוא, דע"י ה'ס"ה' מכים בעמלק, ומנהג ישראל להכות ע"י ה'ס"ה' בתרי פעמים - בהמן הראשון ובהמן האחרון.

והנה ה'ק"ל' הוא ענין הרוח שהיא המחברת שמים וארץ. דקל שבעולם הוא הרוח שהיא האויר.

והנה זה נרמז בשטר דחמישים שקלים, וזה שאמרו רז"ל שהקדים שקליהן לשקליו של המן, וע"י כך נוצח עמלק, ודו"ק היטב.